

Materská škola – meno učiteľky	Základná škola s materskou školou Pohorelá Štefánia Pohorelčová
Názov aktivity	Zvedavníčkove rozprávky (celoročný projekt v spolupráci s rodinou)
Vzdelávacia oblasť Podoblasť	JAZYK A KOMUNIKÁCIA Hovorená reč, Písaná reč
Výkonový štandard	<p>Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi a dospelými.</p> <p>Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržiava očný kontakt, hlasitosť prejavu prispôbuje situácii.</p> <p>Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu.</p> <p>Rozumie spisovnej podobe jazyka.</p> <p>Dokáže jednoducho vysvetliť, prečo je písaná reč dôležitá.</p> <p>Vlastnými slovami vysvetlí význam slov, ktoré pozná (napr. opisom, použitím synonymických výrazov, aj negatívnym vymedzením, teda použitím antonym a. i.).</p> <p>Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu (napr. udalosti, deja, faktov, informácií a i.).</p> <p>Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prenesených situáciách a pod.</p> <p>Obsah a zážitky z čítania vyjadruje vo výtvarných činnostiach.</p> <p>Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života.</p> <p>Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bájok.</p> <p>Dokáže vysvetliť prenesený (symbolický) význam jednoduchých slovných spojení.</p> <p>Pri činnostiach s knihou rozumie a aktívne (v primeraných ekvivalentoch) používa výrazy autor, kniha, strana, spisovateľ.</p> <p>Používa knihu správnym spôsobom.</p> <p>Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná.</p>
Pomôcky a učebné zdroje	Bábka - Zvedavníček, knižné publikácie
Organizácia prostredia	- v rannom kruhu

Sprievodné informácie:

Naša materská škola je dvojtriedna s heterogénnym zložením detí v triedach. Každá trieda má svojho maskota – Zvedavníčka, ktorý už po mnoho rokov putuje každý piatok na víkend s jedným dieťaťom z triedy do rodiny. Zvedavníček má svoju knižku (zošíť formátu A₄), ktorú deti berú zo školy do domáceho prostredia. V nej sú napísané inštrukcie pre rodičov, čo majú doma robiť so Zvedavníčkom aj jeho knižkou (viď. príloha). Po mnohé roky deti kreslili Zvedavníčkovi ľubovoľný obrázok a rodičia napísali do knižky informácie o rodine, prípadne o škole. V pondelok deti Zvedavníčka priniesli do školy a v rannom kruhu učiteľka čítala napísaný text, ukazovala nakreslený obrázok, prípadne nalepené fotografie. Knižka bola aj so Zvedavníčkom celý týždeň na viditeľnom mieste, aby mali deti možnosť kedykoľvek v priebehu dňa po nej siahnuť.

V tomto školskom roku sme z podnetu iŠVP pristúpili k obmene činností so Zvedavníčkom. Deti aj naďalej nosia zo školy v piatok Zvedavníčka s jeho knižkou, ale úlohou rodičov je prečítať svojmu dieťaťu a Zvedavníčkovi literárny text z obľúbenej knižnej publikácie dieťaťa a po prečítaní má dieťa nakresliť Zvedavníčkovi do knižky obrázok na základe prečítaného textu. Každý pondelok dieťa prináša do školy nielen Zvedavníčka s jeho knižkou, ale aj vlastnú obľúbenú knižku, z ktorej rodič čítal literárny text.

Metodický postup

V rannom kruhu sa deti po vítaní dňa oboznamujú s knihou, ktorú si dieťa prinieslo do školy. Najprv vnímajú obal knihy, rozprávajú sa podľa obalu o názve knihy. Učiteľka im následne prečíta názov a zároveň ukazuje, kde je názov napísaný. Prečíta meno a priezvisko spisovateľa a ilustrátora knihy. Deti môžu prirodzene vnímať, že meno autora býva napísané na obale aj na titulnej strane knihy, meno ilustrátora je mnohokrát napísané na poslednom, resp. predposlednom liste. Potom nasleduje rozhovor s dieťaťom o knihe. Učiteľka sa pýta dieťaťa: *Ktorý príbeh, resp. rozprávku ste doma prečítali Zvedavníčkovi? Kto doma čítal z knižky? Prečo si si vybral/a práve danú knihu?* Predmetom ďalších otázok je obsah prečítaného textu a obrázok, ktorý dieťa nakreslilo. Učiteľka aj ostatné deti podnecuje ku kladeniu otázok, umožňuje im voľne sa vyjadrovať k téme (napr. či majú doma takú knihu, aký majú názor na výber knihy atď.).

Poznámka:

Je vhodné, ak učiteľka vie vopred zistiť, ktorú knihu dieťa do školy prinesie, a o akom príbehu či rozprávke budú spolu diskutovať. Na základe toho vie pripraviť aj sprievodné aktivity s prelínaním sa iných oblastí (napr. hudobnej, výtvarnej atď.). V prípade, že tieto informácie nemá vopred, záleží od pedagogického majstrovstva učiteľky, ako dokáže flexibilne včleniť aktivity do výchovno-vzdelávacieho procesu na základe prinesenej knihy.

Počúvať zvolený text je pre deti obľúbená činnosť. Väčšinou využívame riadené čítanie, vysvetľujeme si neznáme slová, reagujeme na explicitný aj implicitný význam textu. Deti bezprostredne rozprávajú zážitky, ktoré v nich prečítaný text evokoval s dodržiavaním pravidiel diskusie v kruhu. Učiteľka môže klásť deťom otázky týkajúce sa reálnosti či fikcie prečítaného textu.

Takouto formou práce s knihou si deti zvyknú na „literárne pondelky“ a nenásilnou formou plnia uvedené štandardy. Niekedy sa dožadujú aj pokračovania čítania počas celého týždňa, prípadne čítania pred odpoľudňajším odpočinkom. V prípade nevhodne

zvoleného textu je opäť na rozhodnutí učiteľky, ako bude v danej situácii postupovať. Vychádzame zo situácie, že v našej práci sme neraz nútené na základe podnetov detí pristupovať k okamžitému hľadaniu adekvátneho riešenia.

Odporúčanie:

Odporúčame pri realizácii podobného projektu vychádzať z publikácie autoriek doc. PhDr. Oľga Zápotočná, Csc. a PhDr. Zuzana Petrová, PhD. *Vzdelávacia oblasť „Jazyk a komunikácia“*, ktorú vydalo Metodicko-pedagogické centrum Bratislava v roku 2014.

Prílohy

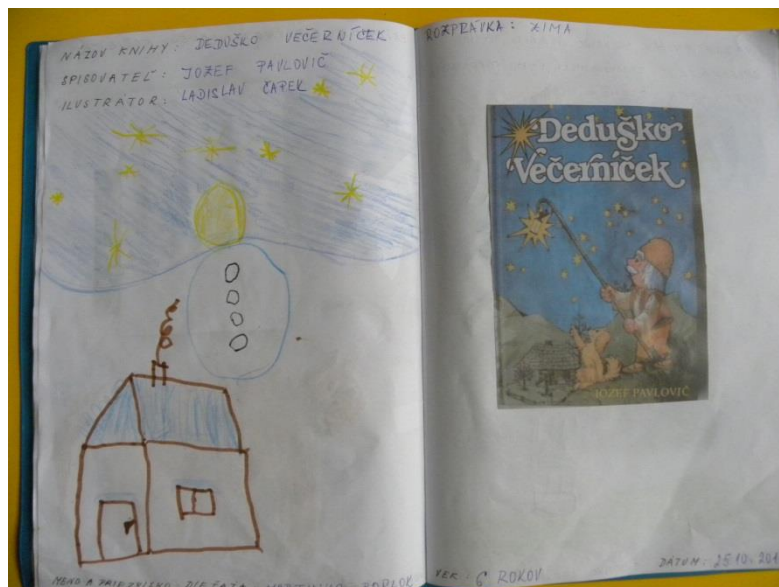
Obr. 1 Zvedavníčkova a Zvedavníčkina knížka

Obr. 2 Zvedavníčkina knížka – Obrázky k rozprávke I.

Obr. 3 Zvedavníčkina knižka – Obrázky k rozprávke II.

Obr. 4 Zvedavníčkina knižka – Obrázky k rozprávke III.

Text pre rodičov zo Zvedavníčkinej knižky:

ZVEDAVNÍČKA

je naša školská báбка, ktorá rada trávi víkendy na návšteve pri našich milých škôlkaroch. Najradšej zo všetkého má rozprávkové knižky a vždy pozorne počúva každú rozprávku. Preto Vás rodičia prosíme, prečítajte Zvedavníčke spolu s Vaším dieťaťom rozprávku, ktorú pre Zvedavníčku vyberie Vaše dieťa. Do Zvedavníčkinej knižky napíšte názov knihy, meno autora, prípadne ilustrátora. A po prečítaní

rozprávky dajte priestor Vášmu dieťaťu, aby nakreslilo do Zvedavníčkinej knižky obrázkov o prečítanej rozprávke. Nechajte ho, nech nakreslí samé, podľa svojich predstáv. Podporte záujem dieťaťa o kresbu hlavne tým, že ho nebudete kritizovať. Môžete sa s ním o prečítanej rozprávke porozprávať, a tak rozšíriť možnosti jeho kresby.

Ak budete mať viac času, skúste počas čítania rozprávky na určitom mieste urobiť pri čítaní pauzu a jednoducho sa pýtať dieťaťa, čo si myslí, ako sa ďalej bude vyvíjať dej rozprávky. Môžete sa rozprávať aj o knižných ilustráciách a nakoniec Vaše dieťa môže dej rozprávky nakresliť.

V pondelok sa tešíme v škôlke na šťastnú Zvedavníčku a budeme radi, ak nám všetkým Vaše dieťa porozpráva o svojej obľúbenej knižke, prípadne o prečítanej rozprávke a o jeho kresbe. Uvítame, ak svoju knižku prinesie aj do materskej školy.

Ďakujeme za spoluprácu, sú to malé krôčky, ktoré podporujú vzťah dieťaťa k literatúre, rozvíjajú jeho predstavivosť, fantáziu, komunikačné schopnosti a aj grafomotorické zručnosti. Tak nech sa mu darí!!!